მოქალაქის გზამკვლევი 2025

ქედის მუნიციპალიტეტის 2025 წლის ბიუჯეტის პროექტის მოქალაქის გზამკვლევი

ქედის მუნიციპალიტეტის მოკლე აღწერა

ქედის მუნიციპალიტეტი მდებარეობს საქართველოში და შედის აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის შემადგენლობაში. მას ჩრდილო-აღმოსავლეთით ქობულეთის მუნიციპალიტეტი, აღმოსავლეთით შუახევის მუნიციპალიტეტი, დასავლეთით ხელვაჩაურის მუნიციპალიტეტი და სამხრეთით თურქეთის რესპუბლიკა ესაზღვრება.

მუნიციპალიტეტის საერთო ფართობი 452 კვ კმ-ია. მოსახლეობის რაოდენობა - 21 244. ქედის მუნიციპალიტეტში შედის 10 საკრებულო და 64 დასახლებული პუნქტი. ადმინისტრაციული ცენტრი დაბა ქედაა, რომელიც ზღვის დონიდან 200 მეტრის სიმაღლეზე მდებარეობს. ყველაზე მაღალი მწვერვალია ყანლი (2 987 მეტრი).

ქედა გამოირჩევა ყურძნის უნიკალური ჯიშებით. რაიონში წარმოებული ღვინოები „ქედის ცოლიკოური“ და „ჩხავერი“ დიდი პოპულარობით სარგებლობს. მოწყობილია ღვინის მარნები (მ. შერვაშიძე - სოფ. პირველი მაისი, ლადო შავიშვილი - სოფ. ვაიო, ნური სირაბიძე - სოფ. გეგელიძეები).

სოფლის მეურნეობაში წამყვანი საქმიანობებია მეთევზეობა, მებოსტნეობა, მეთამბაქოეობა, მევენახოება, მეთხილეობა და მეფუტკრეობა. ქედის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მოიპოვება გვხვდება ფერადი ლითონების სპილენძ-პოლიმეტალების საბადოები. განსაკუთრებით აღსანიშნავია მერისის სპილენძისა და ტყვიის საბადო, ოქროს შემცველი ქანები.

მუნიციპალიტეტი მდიდარია სხვადასხვა ბუნებრივი წიაღისეულით - სპილენძისა და ოქროს საბადოებით (მერისი, ვაიო). სამკურნალო და მინერალური წყლებიდან აღიარებულია „კოკოტაურისა“ და „გუნდაურის“ წყლები. „კოკოტაურს“ მინიჭებული აქვს საერთაშორისო სერთიფიკატი.

ისტორიული მემკვიდრეობიდან გამოირჩევა მატერიალური კულტურის ძეგლები: სათვალთვალო კოშკები - კავიანი, გულები, ძენწმანი, საღორეთი, ცივასულა. ქვის თაღოვანი ხიდები - მახუნცეთი, პირველი მაისი, წონიარისი, დანდალო. ციხეები - ზენდიდი, ცივასულა.

ფუნქციონირებს ისტორიული მუზეუმი, სადაც თავმოყრილია ეთნოგრაფიული და ისტორიული კულტურის მასალები.

ქედის მუნიციპალიტეტის გერბის აღწერილობა

გერბის ფარი გაკვეთილია და იყოფა ორ ნაწილად. I ნაწილი – მეწამული ველის თავში მოთავსებულია ჰერალდიკური ოქროს ჯვარი, მის ქვემოთ ოქროს ხიდი, რომლის კიდეები ეხება ველის მარჯვენა და მარცხენა კიდეებს, ხიდის ქვემოთ სამი შემცირებული ოქროს სარტყელი. II ნაწილი – ზურმუხტოვან ველზე ოქროს ვაზი ფესვებით, სამი ნაყოფით (ყურძნის მტევნით) და სამი ფოთოლით.
გერბის ფარს ზემოთ მოთავსებულია საქალაქო ვერცხლის გვირგვინი – სამკოშკიანი ქონგურებიანი გალავანი (ციხესიმაგრის ფორმის) ნახევრად ღია ჭიშკრით.
ფარს ქვემოთ მოთავსებულია გერბის დევიზის ვერცხლ-მეწამული ბაბთა, რომლის ვერცხლის ველზე შავად ჩაწერილია დევიზი „ქედა“.

ქედის მუნიციპალიტეტის დროშის აღწერილობა

დროშა ვერტიკალურადაა გაყოფილი მეწამულ და მწვანე ველებად. მეწამული ველის ზედა ნაწილში გამოსახულია ჰერალდიკური ოქროს ჯვარი, რომელიც ზომით დროშის სიმაღლის 2/7-ია და ზედა კიდეს დაშორებულია 1/7-ით. დროშის პროპორციაა 2:3.

მოსახლეობა

წლები[6]	1959 წ.	1970 წ.	1979 წ.	1989 წ.	2002 წ.	2014 წ	2024 წ
მოსახლეობა	17 204	▲ 19 065	▲ 19 232	▲ 19 928	▲ 20 024	▼ 16 760	▼ 16 346

შესავალი

ბიუჯეტის გზამკვლევის შემუშავება ეხმარება მოქალაქეს მარტივ, მისთვის გასაგებ ენაზე მიიღოს ინფორმაცია მუნიციპალიტეტში წლის განმავლობაში დაგეგმილი ინფრასტრუქტურული, სოციალური, საგანმანათლებლო და სხვა სახის პროექტებისა და ღონისძიებების შესახებ. მგზამკვლევში მოცემული ინფორმაცია წარმოადგენს თვითმმართველობის აღმასრულებელი ხელისუფლების მიერ დაგეგმილი ღონისძიებების მოკლე აღწერას და წარმოაჩენს მათ მიზნობრიობას.

იმისათვის, რომ მოქალაქემ შეძლოს საბიუჯეტო პროცესებში ჩართვა, პირველ რიგში, უნდა იცოდეს, როდის იწყება ბიუჯეტზე მუშაობა და თავად რა ფორმით შეუძლია ჩაერთოს ამ პროცესში.

მოქალაქეებს გაქვთ უფლება!

პრიორიტეტების დოკუმენტისა და ბიუჯეტის პროექტის მომზადების ეტაპზე 1 მარტიდან - 15 ნოემბრამდე

- ჩაერთოთ საჭიროებათა გამოვლენაში;
- მონაწილეობა მიიღოთ პრიორიტეტების შერჩევის მიზნით ჩატარებულ გამოკითხვებში;
- დაესწროთ საჯარო შეხვედრებს;
- მოამზადოთ და საკრებულოში წარადგინოთ პეტიცია;
- წერილობითი ან ზეპირი ინიციატივით მიმართოთ ადგილობრივ ხელისუფლებას და მოითხოვოთ ბიუჯეტში თქვენთვის მნიშვნელოვანი საკითხების გათვალისწინება;

ბიუჯეტის პროექტის განხილვის პროცესში 15 ნოემბრიდან 31 დეკემბრამდე

- გაეცნოთ მერიის მიერ საკრებულოში წარდგენილ ბიუჯეტის პროექტს;
- მონაწილეობა მიიღოთ ბიუჯეტის საჯარო განხილვებში და შეკითხვით მიმართოთ თვითმმართველობის თანამდებობის პირებს;
- დაესწროთ ბიუჯეტის განხილვის პროცესს საკრებულოსა და საკრებულოს კომისიებში;

ბიუჯეტის შესრულებისა და ანგარიშგების ეტაპზე 1 იანვრიდან

- მონიტორინგი გაუწიოთ ადგილობრივი ბიუჯეტის ხარჯვას და გამოითხოვოთ საჭირო დოკუმენტები მუნიციპალიტეტის შესაბამისი სამსახურებიდან;
- გაეცნოთ ბიუჯეტის შესრულების კვარტალურ და წლიურ ანგარიშებს;
- დაესწროთ მერისა და საკრებულოს დეპუტატების მიერ ანგარიშის ჩაბარებას;

ტერმინთა განმარტება

- **ბიუჯეტი** - საქართველოს ცენტრალური, ავტონომიური რესპუბლიკებისა და ადგილობრივი ხელისუფლებების ფუნქციებისა და ვალდებულებების შესრულების მიზნით მისაღები შემოსულობების, გასაწევი გადასახდელებისა და ნაშთის ცვლილების ერთობლიობა, რომელიც დამტკიცებულია საქართველოს ცენტრალური, ავტონომიური რესპუბლიკებისა და ადგილობრივი ხელისუფლებების შესაბამისი ორგანოების მიერ;
- **დამტკიცებული ბიუჯეტი** – შესაბამისი ხელისუფლების წარმომადგენლობითი ორგანოს მიერ დამტკიცებული სახელმწიფო, ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ან ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის ბიუჯეტი;

- **დაზუსტებული ბიუჯეტი** –კორექტირებული სახელმწიფო, ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ან მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტი;

- **ასიგნება** – საბიუჯეტო წლის განმავლობაში ბიუჯეტით გათვალისწინებული მოცულობის ფარგლებში გადახდის განხორციელების უფლებამოსილება;

- **პრიორიტეტი** – საქართველოს სახელმწიფო, ავტონომიური რესპუბლიკების რესპუბლიკური და ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულების ბიუჯეტებით გათვალისწინებული ასიგნებების ძირითადი მიმართულება, რომლის ფარგლებშიც მხარჯავი დაწესებულებები/საბიუჯეტო ორგანიზაციები ახორციელებენ პროგრამებს/ქვეპროგრამებს. პრიორიტეტის ფარგლებში შესაძლებელია ასევე გათვალისწინებულ იქნეს სხვადასხვა საბიუჯეტო ორგანიზაციის ფუნქციონირებისათვის საჭირო ღონისძიებები;
- **პროგრამული ბიუჯეტი** - ასიგნებები გამოიყოფა მხარჯავი დაწესებულებების და მათ მიერ განსახორციელებელი პროგრამების/ქვეპროგრამების მიხედვით. პროგრამული ბიუჯეტის ძირითადი პრინციპია სახელმწიფო სახსრების მიმართვა წინასწარ განსაზღვრული შედეგების მისაღწევად, რისი გათვალისწინებითაც პროგრამული ბიუჯეტი ხშირად შედეგებზე ორიენტირებული ბიუჯეტის სახელითაა მოხსენიებული; პროგრამული ბიუჯეტის მიზანია სახელმწიფო ხარჯების ეფექტურობის ამაღლება, სახელმწიფო სექტორის დაწესებულებების დაფინანსებისა და მათ მიერ მიღწეული შედეგების ურთიერთკავშირის გაძლიერება. გარდა მხარჯავი დაწესებულებების მიერ განსახორციელებელი პროგრამებისა და ქვეპროგრამებისა, საბიუჯეტო კოდექსით განსაზღვრულია საერთო-სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის გადასახდელები.

- **პროგრამა** – ბიუჯეტით განსაზღვრული პრიორიტეტების მიზნების მისაღწევად განსახორციელებელი ღონისძიებების ერთობლიობა, რომლებიც დაჯგუფებულია მსგავსი შინაარსის მიხედვით, ხორციელდება ერთი საბოლოო შედეგის მისაღწევად და რომელთა განხორციელებისთვის პასუხისმგებელია ერთი მხარჯავი დაწესებულება;

- **ქვეპროგრამა** – მხარჯავი დაწესებულების პროგრამის ფარგლებში საბიუჯეტო ორგანიზაციის მიერ განსახორციელებელი ღონისძიებების ერთობლიობა;

- **პროფიციტი** - თუ ბიუჯეტის დაგეგმილი შემოსავალი აჭარბებს გასავალ ნაწილს, მაშინ საუბრობენ საბიუჯეტო პროფიციტზე;

- **დეფიციტი** - თუ ბიუჯეტის დაგეგმილი გასავალი აჭარბებს შემოსავალ ნაწილს, მაშინ საუბრობენ საბიუჯეტო დეფიციტზე.
- **მხარჯავი დაწესებულება** - ბიუჯეტის პროგრამულ კლასიფიკაციაში პირველი თანრიგით გათვალისწინებული საბიუჯეტო ორგანიზაცია.

- **საბიუჯეტო ორგანიზაცია** - მხარჯავი დაწესებულება ან/და ბიუჯეტით გათვალისწინებული პროგრამების/ქვეპროგრამების ფარგლებში თანხის განკარგვის უფლებამოსილების მქონე ორგანიზაცია, რომელიც ახორციელებს საკუთარი ბიუჯეტის პროექტის მომზადებას, ბიუჯეტის შესრულებასა და ანგარიშგებას დადგენილი ნორმების, პროცედურების და წესების თანახმად.

რა არის ბიუჯეტი?

ბიუჯეტი არის განსაზღვრული პირის (ოჯახის, ბიზნესის, ორგანიზაციის, სახელმწიფოს და ა.შ.) შემოსავლებისა და გასავლების ჩამონათვალი, რომელიც განისაზღვრება კონკრეტული დროის პერიოდით.

მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტი წარმოადგენს მუნიციპალიტეტის მთავარ ფინანსურ დოკუმენტს და ის არ მოიცავს ინფორმაციას მხოლოდ შემოსავლების და ხარჯების შესახებ. ფინანსური ინფორმაციის გარდა ბიუჯეტში აღწერილია ის ძირითადი პრიორიტეტები, რომლის შესრულებასაც მუნიციპალიტეტი გეგმავს შესაბამისი პროგრამებითა და ქვეპროგრამებით. პრიორიტეტის დოკუმენტი არის ადმინისტრაციული ერთეულების განვითარების ძირითადი გეგმა, რომელიც ასახავს ინფორმაციას საშუალოვადიანი სამოქმედო გეგმის შესახებ

საქართველოს საბიუჯეტო სისტემის ძირითადი პრინციპებია

- **ყოვლისმომცველობა** - ბიუჯეტის ყველა შემოსულობის, გადასახდელის და ნაშთის ცვლილების სრულყოფილად ასახვა შესაბამის ბიუჯეტში;
- **გამჭვირვალობა** - ბიუჯეტის პროექტის წარმომადგენლობით ორგანოებში განხილვის პროცედურების საჯაროობა, ბიუჯეტის და მისის შესრულების ანგარიშების გამოქვეყნება, ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა;
- **ანგარიშვალდებულება** - საბიუჯეტო პროცესის ყველა მონაწილის პასუხისმგებლობა მის მიერ განხორციელებულ საქმიანობზე და ბიუჯეტის შესახებ წარდგენილ ინფორმაციაზე;
- **დამოუკიდებლობა** - ყველა დონის ბიუჯეტის დამოუკიდებლობა;
- **ერთიანობა** - ერთიანი საბიუჯეტო კლასიფიკაციით, აღრიცხვის ერთიანი სისტემით, სახელმწიფო ფინანსური კონტროლის ერთიანი პირნციპებით ხელმძღვანელობა ყველა დონის ბიუჯეტისათვის;
- **უნივერსალობა** - ბიუჯეტის ყველა შემოსულობის მიმართვა საერთო გადასახდელების დასაფინანსებლად;
- **კონსოლიდირება** - სახელმწიფო ხაზინის ერთიანი ანგარიშის სისტემა;

საბიუჯეტო პროცესი

მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის პროექტის მომზადების, საკანონმდებლო ორგანოსათვის წარდგენის და დამტკიცების პროცედურები რეგულირდება საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსის XII თავით. ბიუჯეტის პროექტის მომზადების პროცესს კოორდინაციას უწევს მუნიციპალიტეტის საფინანსო ორგანო, რომელიც ამ პროცესში ხელმძღვანელობს მოქმედი კანონმდებლობითა და საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს მიერ გამოცემული შესაბამისი მეთოდური მითითებებით.

საბიუჯეტო ციკლი შემდეგ ეტაპებს მოიცავს

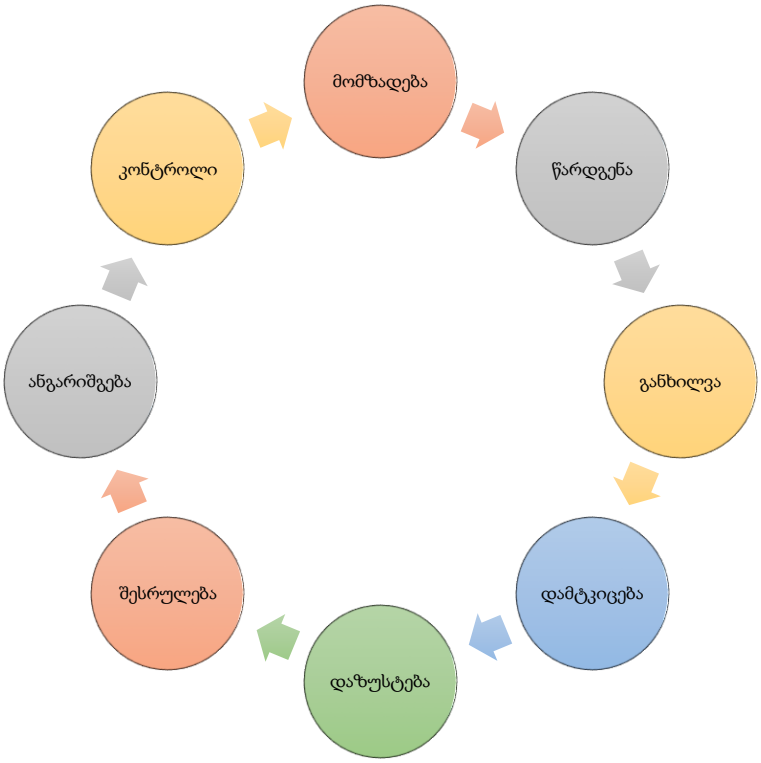

ერთი საბიუჯეტო ციკლი 26 თვეს შეადგენს. მუნიციპალიტეტის პრიორიტეტის დოკუმენტის მომზადების მიზნით მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ორგანო (მერია) ყოველი წლის პირველი მარტიდან იწყებს მუშაობას, რისთვისაც გამოცემს შესაბამის ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტს, რომელშიც განსაზღვრულია პრიორიტეტების შედგენისთვის წარსადგენი ინფორმაციის ნუსხა და წარდგენის ვადები. არა უგვიანეს 5 ოქტომბრისა საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს აცნობებს მუნიციპალიტეტის ორგანოებს სახელმწიფო ბიუჯეტის პროექტით შესაბამისი ბიუჯეტისათვის გადასახადებიდან მისაღები შემოსავლების საპროგნოზო მაჩვენებლებს, ავტონომიური რესპუბლიკის აღმასრულებელი ორგანო ავტონომიური რესპუბლიკის შემადგენლობაში შემავალი მუნიციპალიტეტის შესაბამის ორგანოებს არაუგვიანეს 5 ნოემბრისა აცნობებს ფინანსური დახმარების საპროგნოზო ოდენობებს.

მუნიციპალიტეტის მერია ვალდებულია 15 ნოემბრამდე საკრებულოს წარუდგინოს მომავალი წლის ბიუჯეტის პროექტი. საკრებულო განიხილავს და შენიშვნების და რეკომენდაციების შემთხვევაში პროექტს უბრუნებს მერიას 25 ნოემბრამდე. შესწორებულ პროექტს მერია საკრებულოს უგზავნის 10 დეკემბრამდე. წლის ბოლომდე მტკიცდება ბიუჯეტი. მომდევნო წლის განმავლობაში ხდება ბიუჯეტის დაზუსტება და კვარტალური ანგარიშგება. საბიუჯეტო წლის დასრულების შემდეგ მერია ვალდებულია 2 თვის ვადაში საკრებულოს დასამტკიცებლად წარუდგინოს ბიუჯეტის შესრულების ანგარიში, მუნიციპალიტეტის საკრებულო საჯაროდ იხილავს ბიუჯეტის შესრულების წლიურ ანგარიშს და არაუგვიანეს 1 მაისისა იღებს გადაწყვეტილებას წლიური ანგარიშის დამტკიცების ან დაუმტკიცებლობის შესახებ.

ბიუჯეტზე პასუხისმგებლობა თვითმმართველობის აღმასრულებელ და წარმომადგენლობით ორგანოებს შორის შემდეგი სახით არის გადანაწილებული:

საიდან მოდის ფული ბიუჯეტში?

კანონმდებლობა არეგულირებს იმ გადასახდელების ჩამონათვალს რომლითაც ივსება ბიუჯეტი. გადასახადებს ბიუჯეტში იხდიან მოქალაქეები და ბიზნესი. ეს გადახდილი თანხები საბიუჯეტო კოდექსის შესაბამისად ნაწილდება სხვადასხვა დონის ბიუჯეტებში. მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტში ირიცხება შემდეგი სახის შემოსავლები: დამატებული ღირებულების გადასახადი (დღგ), ქონების გადასახადი (გარდა მიწისა), მიწის

გადასახადი, ბუნებრივი რესურსების მოსაკრებელი, დასუფთავების მოსაკრებელი, იჯარით გაცემული ქონებიდან შემოსული თანხები, სხვა ადგილობრივი მოსაკრებლები და გადასახდელები, ასევე ქონების გაყიდვიდან შემოსული სახსრები. ცენტრალური ხელისუფლება კაპიტალური პროექტებისთვის და დელეგირებული უფლებების განსახორციელებლად მუნიციპალიტეტს უნაწილებს გარკვეულ თანხებს, რასაც ეწოდება გრანტები. ასეთი გრანტები მუნიციპალიტეტში ძირითადად წლის განმავლობაში ირიცხება და შესაბამისად მუნიციპალიტეტი აზუსტებს თავდაპირველ ბიუჯეტს. როდესაც ხარჯები შემოსავალზე მეტია, მუნიციპალიტეტს უფლება აქვს აიღოს სესხი. ამ კუთხით მუნიციპალიტეტს ძირითადად საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო ეხმარება.

ზემოთ აღნიშნული თანხების ბიუჯეტში მობილიზებაზე პასუხისმგებელია როგორც ცენტრალური ხელისუფლება ასევე ადგილობრივი - მუნიციპალიტეტის ხელისუფლება. კერძოდ, ცენტრალური ხელისუფლება (შემოსავლების სამსახური) უწევს ადმინისტრირებას შემდეგი სახის შემოსავლებს: დამატებული ღირებულების გადასახადიდან (დღგ), ქონების გადასახადი (გარდა მიწისა), მიწის გადასახადი, ბუნებრივი რესურსების მოსაკრებელი. ადგილობრივი ხელისუფლება - დასუფთავების მოსაკრებელს, იჯარით გაცემული ქონებიდან მისაღებ თანხებს და სხვა ადგილობრივი მოსაკრებლებს და გადასახდელებს, ასევე ეს უკანასკნელი პასუხისმგებელია მუნიციპალური ქონების პრივატიზებისას თანხების მობილიზებაზე.

ცენტრალურ ხელისუფლება პასუხისმგებელია ასევე მუნიციპალიტეტისთვის გრანტის სახით თანხების გამოყოფაზე. ასეთი თანხები მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის მნიშვნელოვან ნაწილს წარმოადგენს და ძირითადად ხმარდება კაპიტალური პროექტების დაფინანსებას, სკოლის მოსწავლეების ტრანსპორტით უზრუნველყოფასა და საზოგადოებრივი ჯანდაცვის დაფინანსებას.

თვითმმართველი ერთეულის ძირითადი ფინანსური დოკუმენტები

მუნიციპალიტეტის ძირითადი ფინანსური დოკუმენტებია:

ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის საბიუჯეტო კალენდარი

1 მარტი
- მერი გამოსცემს შესაბამის ადმინისტრაციულ -სამართლებრივ აქტს (ბრძანება), რომელშიც
- სამართლებრივი აქტის შესაბამისად მუნიციპალიტეტში იქმნება სამუშაო ჯგუფი და იწყება მუშაობა.

15 მარტი
- სამუშაო ჯგუფი წარმოადგენს მოსახლეობის გამოკითხვის შინაარსობრივ ნაწილს, რომლის მიზანია შემდეგი ინფორმაციის მიღება: 1) რამდენად კმაყოფილია მუნიციპალიტეტის მოსახლეობა გასულ წელს განხორციელებული პროგრამებით. 2) მოქალაქეთა აზრით, რომელია ის პრიორიტეტული სფეროები, რომლებშიც ადგილობრივმა თვითმმართველობამ უნდა გაუმჯობესოს მომსახურების მიწოდება მომავალ წლებში.

1 ივნისი
- სამუშაო ჯგუფი იკრიბება პრიორიტეტების დასადგენად და/ან უკვე განსაზღვრული პრიორიტეტების დასახარისხებლად, რაც უნდა განხორციელდეს ადგილობრივი თვითმმართველობის მრავალწლიანი ან საშუალოვადიანი გეგმის დოკუმენტის, სიტუაციის ანალიზისა და/ან მოქალაქეთა კვლევის შედეგების საფუძველზე (არჩევით).

1 ივნისი-1 აგვისტო
- სამუშაო ჯგუფი არჩეული პრიორიტეტის ფარგლებში (შესაძლებელია პრიორიტეტი არ დაკონკრეტდეს) აცხადებს მოქალაქეებიდან ახალი ინიციატივების მიღებას ახალ პროგრამებთან/ქვე-პროგრამებთან/ღონისძიებებთან დაკავშირებით, პროცესის მეთოდოლოგიისა (აქ შესაძლებელია გამოყენებული იქნეს სამოქალაქო ბიუჯეტირება) და ვადების მითითებით

5 აგვისტო
- საფინასო სამსახური სამუშაო ჯგუფთან ერთად, საქართველოს ფინანსთა სამინისტროდან 15 ივლისს მიღებული ძირითადი პარამეტრების გათვალისწინებით, ამზადებს პრიორიტეტების დოკუმენტის პირველად ვარიანტს და წინადადადებას ზღვრული მოცულობების თაობაზე, რომელსაც იწონებს მუნიციპალიტეტის მერი.

5-25 ოქტომბერი
- საფინანსო სამსახური, საქართველოს ფინანსთა სამინისტროდან 5 ოქტომბერს მიღებული საპროგნოზო მაჩვენებლების გათვალისწინებით, ამზადებს მომავალი წლის ბიუჯეტის პროექტს, განმარტებით ბარათს თანდართული მასალებით და პრიორიტეტების დოკუმენტს და განსახილველად წარუდგენს სამუშაო ჯგუფს

15 ნოემბერი
- თვითმმართველობის აღმასრულებელი ორგანო (მერი) მუნიციპალიტეტის პრიორიტეტების დოკუმენტს და ბიუჯეტის პროექტს თანდართულ მასალებთან ერთად განსახილველად წარუდგენს საკრებულოს.

31 დეკემბერი
- საკრებულო საჯაროდ იხილავს ბიუჯეტის პროექტს და ახალი საბიუჯეტო წლის დაწყებამდე იღებს გადაწყვეტილებას ბიუჯეტის პროექტის დამტკიცების შესახებ

2025 წელს ქედის მუნიციპალიტეტში მთლიანობაში მობილიზებული 29 297,5 ათასი ლარი. მთლიან შემოსავლებში თითოეული შემოსავლის ხვედრითი წილი შემდეგია:

შემოსავლები	**29 297 500**
გადასახადები	**19 471 500**
გრანტები	**9 250 000**
სხვა შემოსავლები	**576 000**

2025 წელს საგადასახადო შემოსავლების პროგნოზი გადასახადების სახეების მიხედვით შემდეგია:

- **დამატებული ღირებულების** გადასახადის საპროგნოზო მაჩვენებელი განისაზღვრა 19 021,5 ათასი ლარით;

- **ქონების** გადასახადის საპროგნოზო მაჩვენებელი შეადგენს 450,0 ათას ლარს;

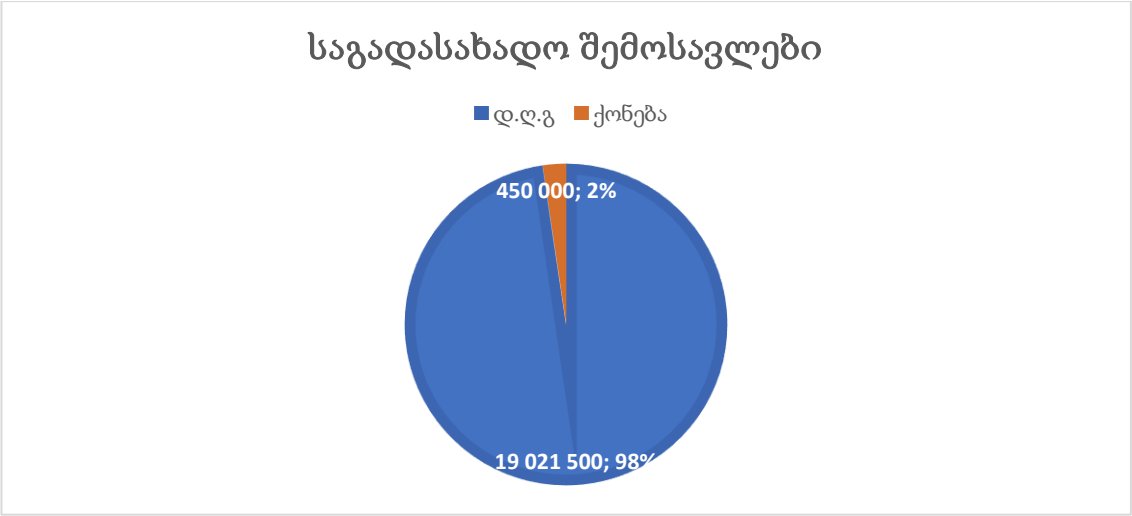

2025 წელს სხვა შემოსავლების პროგნოზი გადასახადების სახეების მიხედვით შემდეგია:

- **შემოსავლები საკუთრებიდან** განსაზღვრულია 257,0 ათასი ლარის ოდენობით;
- **შემოსავლები საქონელისა და მომსახურების რეალიზაციიდან** განსაზღვრულია 77,0 ათასი ლარის ოდენობით;
- **შემოსავლები სანქციები, ჯარიმები და საურავებიდან** განსაზღვრულია 42,0 ათასი ლარი;
- **ტრანსფერები რომელიც სხვაგან არ არის კლასიფიცირებული** განსაზღვრულია 200.0 ათასი ლარი;

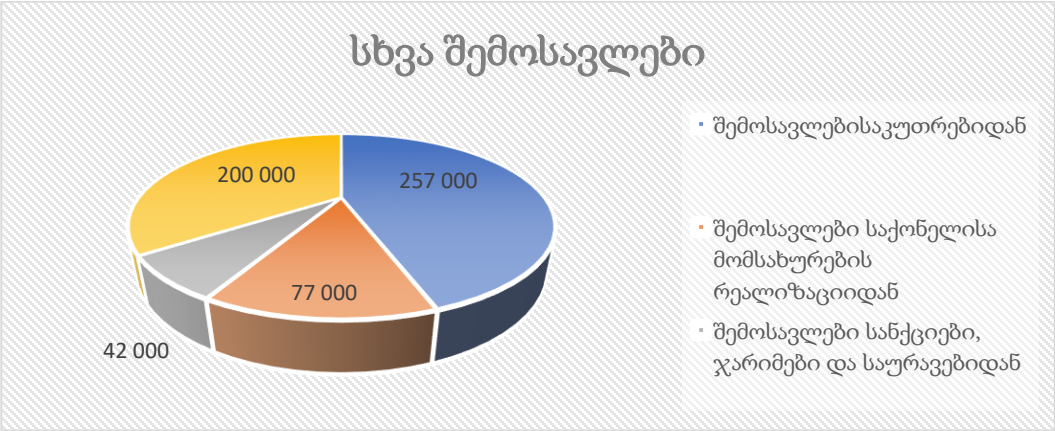

როგორ იხარჯება ფული?

მთავრობის მიერ შეგროვებული თანხა იხარჯება მუნიციპალიტეტის სხვადასხვა საჭიროებისამებრ. ეს თანხა პირობითად იყოფა მიმდინარე და კაპიტალურ ხარჯებად. მიმდინარე ხარჯები მოიცავს საჯარო მოხელეების ხელფასებს, კომუნალურ გადასახადებს, მუნიციპალიტეტის ტერიტორიის დასუფთავებისა და მოვლა შენახვის ხარჯებს და სხვა. ხოლო კაპიტალური ხარჯები გზების, ხიდების, საბავშვო ბაღების და სხვა

მუნიციპალური ობიექტების მშენებლობის, რეაბილიტაციისა და შეკეთების ხარჯებს. ასევე ბიუჯეტში განსაზღვრულია ნაკისრი ვალდებულებების (სესხის) დაფარვის ხარჯები. ხარჯების მიმართულებებს, თუ სად და როგორ უნდა მოხდეს თანხების ხარჯვა ამტკიცებს მუნიციპალიტეტის საკრებულო ხმათა უმრავლესობით. ბიუჯეტის აღსრულება კი ხდება მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ორგანოს - მერიის მიერ.

ქედის მუნიციპალიტეტის პრიორიტეტები

2025-2028 წლებში პრიორიტეტული მიმართულებების დასაფინანსებლად გათვალისწინებულია

შემდეგი თანხები:

პროგრამული კოდი	პრიორიტეტი, პროგრამა, ქვეპროგრამა	2025 წლის პროექტი	2026 წლის პროექტი	2027 წლის პროექტი	2028 წლის პროექტი
02 00	ინფრასტრუქტურისა და მუნიციპალური კომუნალური სერვისების განვითარება	6 606 800	14 709 100	14 511 900	13 388 069
03 00	დასუფთავება და გარემოს დაცვა	2 011 600	3 497 900	3 939 200	4 009 200
04 00	განათლება	3 561 800	5 492 000	6 046 200	7 108 350
05 00	კულტურა, ახალგაზრდობა და სპორტი	6 638 300	8 096 460	8 308 476	9 458 399
06 00	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა	3 768 800	4 712 000	5 194 000	5 604 000

ქვემოთ მოცემულია 2025 წელს პრიორიტეტული მიმართულებების მიხედვით ფინანსების გადანაწილების მაჩვენებელი.

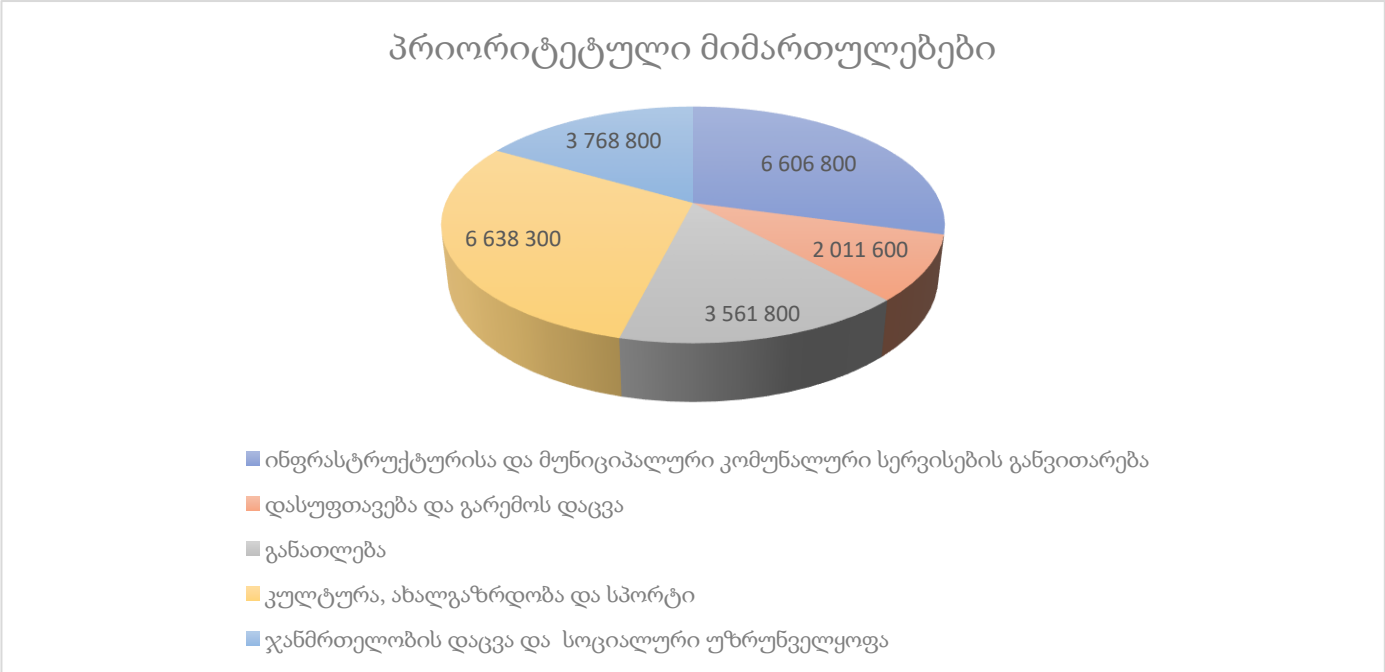

პრიორიტეტი - ინფრასტრუქტურის განვითარება 02 00

ქედის მუნიციპალიტეტის ეკონომიკური განვითარებისათვის აუცილებელ პირობას წარმოადგენს მუნიციპალური ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება, რომელიც ბიუჯეტის ერთ-ერთ მთავარ პრიორიტეტს წარმოადგენს. ინფრასტრუქტურის განვითარება პირდაპირ კავშირშია მუნიციპალიტეტის მოსახლეობის კეთილდღეობასთან, ინფრასტრუქტურული პროექტების განხორციელება ხელს შეუწყობს მუნიციპალიტეტში ინვესტიციების მოზიდვას, რაც ტურიზმის,სოფლის მეურნეობის და სხვა დარგების განვითარების წინაპირობაა. პრიორიტეტის ფარგლებში გაგრძელდება საგზაო ინფრასტრუქტურის მშენებლობა რეაბილიტაცია, წყლის სისტემების, გარე განათების ქსელის განვითარება და მუნიციპალიტეტში სხვა აუცილებელი კეთილმოწყობის ღონისძიებების დაფინანსება. პრიორიტეტის ფარგლებში განხორციელდება როგორც ახალი ინფრასტრუქტურის მშენებლობა, ასევე, არსებული ინფრასტრუქტურის მოვლა-შენახვა და დაფინანსდება მის ექსპლოატაციასთან დაკავშირებული ხარჯები.

N	პრიორიტეტი, პროგრამა, ქვეპროგრამა	2025 წლის პროექტი	2026 წლის პროექტი	2027 წლის პროექტი	2028 წლის პროექტი
02 00	**ინფრასტრუქტურისა და მუნიციპალური კომუნალური სერვისების განვითარება**	**6 606 800**	**14 709 100**	**14 511 900**	**13 388 069**
02 01	**საგზაო ინფრასტრუქტურის განვითარება**	**1 322 400**	**3 152 800**	**3 465 600**	**3 574 200**
02 01 01	შიდა სასოფლო-საუბნო გზების რეაბილიტაცია	1 000 000	1 300 000	1 500 000	1 500 000
02 01 02	ავტობუსის შესყიდვა (ერთი ერთეული)	103 100	0	0	0
02 01 03	მთებზე მოიალაღეთა ტრანსპორტირება	10 000	10 000	10 000	10 000
02 01 04	ბურღვა აფეთქება	10 000	15 000	15 000	15 000
02 01 05	საზოგადოებრივი ტრანპორტით უზრუნველყოფა	93 600	100 000	100 000	100 000
02 01 06	შ.პ.ს. ქედის ავტოსატრანსპორტო საწარმო	105 700	127 800	140 600	149 200
02 02	**საბაზისო კომუნალური ინფრასტრუქტურის და სერვისების განვითარება**	**2 002 000**	**1 871 300**	**2 066 600**	**1 902 200**
02 02 01	**წყლის სიტემების რეაბილიტაცია და ახლის მშენებლობა**	**1 212 400**	**900 000**	**1 000 000**	**700 000**
02 02 01 01	პირველი მაისის სოციალური სახლისათვის სასმელი წყლის სისტემის მოწყობა	220 000	0	0	0
02 02 01 02	სოფელ ზენდიდის რკინა ბეტონის წყლის გამანაწილებელი რეზერვუარის მოწყობა	70 000	0	0	0

02 02 01 03	სოფელ ახოს ნაჭვავარის უბნის მაგისტრალური მილსადენის და რკინა ბეტონის წყლის გამანაწილებელი რეზერვუარის მოწყობა	236 500	0	0	0
02 02 01 04	სოფელ ახოში ბაზალეთის უბნის რკინა ბეტონის წყლის გამანაწილებელი რეზერვუარის და მაგისტრალური მილსადენის მოწყობა	84 000	0	0	0
02 02 01 05	სოფელ ახოში ძერვენახის უბნის რკინა ბეტონის წყლის გამანაწილებელი რეზერვუარის და მაგისტრალური მილსადენის მოწყობა	108 000	0	0	0
02 02 01 06	სოფელ ოქტომბრის სათავე ნაგებობის, მაგისტრალური მილსადენის და რკინა ბეტონის წყლის გამანაწილებელი რეზერვუარის მოწყობა	133 900	0	0	0
02 02 01 07	სოფელ კვაშტის წყალმომარაგების სათავე ნაგებობის, მაგისტრალური მილსადენის და რკინა ბეტონის წყლის გამანაწილებელი რეზერვუარის მოწყობა	360 000	0	0	0
02 02 02	**შპს ქედის წყალკანალი**	**789 600**	**971 300**	**1 066 600**	**1 202 200**
02 03	**მუნიციპალიტეტის კეთილმოწყობის ღონისძიებები**	**1 660 000**	**8 320 000**	**7 480 000**	**6 200 000**
02 03 01	**ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობების მხარდაჭერა, ბინათმშენებლობა და ავარიული შენობების რეაბილიტაცია, დემონტაჟი**	**1 100 000**	**5 700 000**	**4 450 000**	**1 600 000**
02 03 01 01	ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობების მხარდაჭერა და საცხოვრებელი პირობების გაუმჯობესება	100 000	200 000	250 000	300 000
02 03 01 03	სოციალური სახლის მშენებლობა	1 000 000	2 500 000	3 000 000	0
02 03 02	**ნაპირსმაგრი ნაგებობების მოწყობა, რეაბილიტაცია და ექსპლოატაცია**	500 000	2 500 000	2 900 000	3 100 000
02 03 02 01	მეწყერსაწინააღმდეგო ღონისძიებები	500 000	600 000	700 000	800 000
02 03 03	**პარკების, სკვერების, ატრაქციონების, ბილბორდების, ქუჩებისა და დასახლებული ტერიტორიების კეთილმოწყობა და მოვლა შენახვა**	**60 000**	**120 000**	**130 000**	**1 500 000**

02 03 03 04	მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციული ერთეულების ცენტრებისა და მასში შემავალი სოფლების ცენტრების კეთილმოწყობის, ინფრასტრუქტურის მოწყობის და სხვადასხვა ინვენტარის შეძენა	60 000	0	0	0
02 04	მუნიციპალიტეტის განვითარების გეგმის საპროექტო-სახარჯთაღრიცხვო, სარეგისტრაციო, ზედამხედველობის და ექსპერტიზის ხარჯები	455 000	395 000	430 000	485 000
02 04 01	ძირითადი და დამატებითი ქონების ნუსხის შექმნასთან დაკავშირებით საჭირო სამუშაოების ჩატარების და აღრიცხული ქონების საჯარო რეესტრში რეგისტრაციისათვის საჭირო საიდენტიფიკაციო დოკუმენტის შექმნა (მიწის ნაკვეთის საკადასტრო-აზომვითი ნახაზები და მასზე განლაგებული შენობა- ნაგებობის გეგმა-ნახაზების შედგენა) გეოლოგიური დასკვნები	5 000	5 000	5 000	5 000
02 04 02	პრიორიტეტული ღონისძიებების საპროექტო-სახარჯთაღრიცხვო დოკუმენტაციის შეძენა	300 000	270 000	300 000	350 000
02 04 03	მუნიციპალიტეტში განსახორციელებელი ინფრასტრუქტურული ობიექტების სამშენებლო სამუშაოებზე საზედამხედველო მომსახურების გაწევა	150 000	120 000	125 000	130 000
02 05	სოფლის მეურნეობის ხელშეწყობა	13 000	16 000	20 000	23 000
02 05 01	აგრო-სასურსათო პროდუქციის ადგილობრივი და საერთაშორისო გამოფენა-გაყიდვებში მონაწილეობა	5 000	6 000	8 000	9 000
02 05 02	მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე ფერმერთა საკუთრებაში არსებული პირუტყვის ვაქცინაციის პროგრამა	8 000	10 000	12 000	14 000
02 07	საცხოვრებელ და არასაცხოვრებელ შენობა-ნაგებობებში ელექტრო მეურნეობის აღდგენა	15 000	25 000	25 000	25 000
02 08	შპს ქედის ტურიზმის განვითარების ხელშეწყობის ცენტრი	569 400	929 000	1 024 700	1 178 670
02 09	„გომის" მთის ელექტრო-გადამცემი ხაზის მოწყობა	570 000	0	0	0

საგზაო ინფრასტრუქტურის განვითარება (პროგრამული კოდი 02 01): პროგრამა ითვალისწინებს მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე არსებული საგზაო ინფრასტრუქტურის მოვლა-შენახვას, დაზიანებული გზებისა და საგზაო ნაგებობების (ხიდები, მილხიდები, გზების დამცავი კედლები და გაბიონები და სხვა) რეაბილიტაციას, გენდერულად მგრძნობიარე საგზაო ინფრასტრუქტურის მოწყობას შშმ პირთა და საბავშვო ეტლით მოსარგებლეთა საჭიროებების გათვალისწინებით, გზების ადაპტირებას (ტროტუარების, პანდუსებისა და ბორდიურების მოწყობა), საგზაო მოძრაობის ორგანიზების მიზნით ფეხით მოსიარულეთა გადასასვლელებისა და სიჩქარის შემზღუდავი ბარიერების მოეწყობას საზოგადოებრივი მნიშვნელობის სხვადასხვა ობიექტებთან, გზების მოდინებული წყლის ზემოქმედებისაგან დაცვის მიზნით კიუვეტების, ცხაურების და სანიაღვრე არხების მოწყობა-რეაბილიტაციას.

პროგრამის მიზანი და მოსალოდნელი შედეგი: მუნიციპალიტეტში შექმნილია გენდერულად პასუხისმგებლიანი საგზაო ინფრასტრუქტურა ტრანსპორტისა და ქვეითად მოსიარულეთა, მათ შორის შშმ პირთა და საბავშვო ეტლით მოსარგებლეთა, უსაფრთხო და კომფორტული გადაადგილებისთვის. პროგრამის ფარგლებში განხორციელდება შემდეგი ქვეპროგრამები:

02 01	საგზაო ინფრასტრუქტურის განვითარება	1 322 400
02 01 01	შიდა სასოფლო-საუბნო გზების რეაბილიტაცია	1 000 000
02 01 02	ავტობუსის შესყიდვა (ერთი ერთეული)	103 100
02 01 03	მთებზე მოიალაღეთა ტრანსპორტირება	10 000
02 01 04	ბურღვა აფეთქება	10 000
02 01 05	საზოგადოებრივი ტრანპორტით უზრუნველყოფა	93 600
02 01 06	შ.პ.ს. ქედის ავტოსატრანსპორტო საწარმო	105 700

საბაზისო კომუნალური ინფრასტრუქტურის და სერვისების განვითარება (პროგრამული კოდი 02 02): მუნიციპალიტეტსი განაშენიანების ახალი პროექტებიდან გამომდინარე, უახლოეს მომდევნო წლებშიც, კომუნალური ინფრასტრუქტურის განვითარება კვლავაც პრიორიტეტად რჩება. მუნიციპალიტეტის კომუნალური მეურნეობა წარმოადგენს რთულ სოციალურ-ეკონომიკურ სისტემას, რომელიც ქმნის მოსახლეობისათვის აუცილებელ საცხოვრებელ პირობებს, უზრუნველყოფს საქმიანობის

განხორციელებას, ასევე მეურნეობის სხვადასხვა დარგებში მომუშავე საწარმოებისა და ორგანიზაციების შეუფერხებელ, გამართულ ფუნქციონირებას.

პროგრამის მიზანი და მოსალოდნელი შედეგი: ქედის მუნიციპალიტეტის საზღვრებში მოწყობილია გენდერულად პასუხისმგებლიანი წყალმომარაგების სისტემა, რეაბილიტირებულია და აშენებულია წყლის სისტემის ინფრასტრუქტურა, უზრუნველყოფილია მოსახლეობის უწყვეტი და მოთხოვნის შესაბამისი წყალმომარაგება, გაუმჯობესებული ეკოლოგიური და საცხოვრებელი გარემო.

02 02	საბაზისო კომუნალური ინფრასტრუქტურის და სერვისების განვითარება	2 002 000
02 02 01	**წყლის სიტემების რეაბილიტაცია და ახლის მშენებლობა**	**1 212 400**
02 02 01 01	პირველი მაისის სოციალური სახლისათვის სასმელი წყლის სისტემის მოწყობა	220 000
02 02 01 02	სოფელ ზენდიდის რკინა ბეტონის წყლის გამანაწილებელი რეზერვუარის მოწყობა	70 000
02 02 01 03	სოფელ ახოს ნაჭვავარის უბნის მაგისტრალური მილსადენის და რკინა ბეტონის წყლის გამანაწილებელი რეზერვუარის მოწყობა	236 500
02 02 01 04	სოფელ ახოში ბაზალეთის უბნის რკინა ბეტონის წყლის გამანაწილებელი რეზერვუარის და მაგისტრალური მილსადენის მოწყობა	84 000
02 02 01 05	სოფელ ახოში ძერვენახის უბნის რკინა ბეტონის წყლის გამანაწილებელი რეზერვუარის და მაგისტრალური მილსადენის მოწყობა	108 000
02 02 01 06	სოფელ ოქტომბრის სათავე ნაგებობის, მაგისტრალური მილსადენის და რკინა ბეტონის წყლის გამანაწილებელი რეზერვუარის მოწყობა	133 900
02 02 01 07	სოფელ კვაშტის წყალმომარაგების სათავე ნაგებობის, მაგისტრალური მილსადენის და რკინა ბეტონის წყლის გამანაწილებელი რეზერვუარის მოწყობა	360 000
02 02 02	**შპს ქედის წყალკანალი**	**789 600**

კეთილმოწყობის ღონისძიებები (პროგრამული კოდი 02 03) პროგრამის ფარგლებში დაგეგმილია მოსახლეობის დასვენებისა და გართობის მიზნით გენდერულად პასუხისმგებლიანი ინფრასტრუქტურის მოწყობა, სკვერების, პარკების და საზოგადოებრივი დანიშნულების ობიექტების მოწყობა-რეაბილიტაცია, სადაც მაქსიმალურად იქნება გათვალისწინებული შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა, საბავშვო ეტლით მოსარგებლეთა, ბავშვების, ქალების და კაცების საჭიროებები.

პროგრამის მიზანი და მოსალოდნელი შედეგი: მუნიციპალიტეტის მიერ ფერმერებისათვის ხელშეწყობა საერთაშორისო და აგო გაყიდვების გამოფენა-გაყიდვაში, ასევე პირუტყვთა ვაქცინაცია; ხელშეწყობილია მუნიციპალიტეტში მცხოვრები ფერმერები.

პროგრამის ფარგლებში განხორციელდება:

02 03	მუნიციპალიტეტის კეთილმოწყობის ღონისძიებები	1 660 000
02 03 01	**ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობების მხარდაჭერა, ბინათმშენებლობა და ავარიული შენობების რეაბილიტაცია, დემონტაჟი**	**1 100 000**
02 03 01 01	ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობების მხარდაჭერა და საცხოვრებელი პირობების გაუმჯობესება	100 000
02 03 01 03	სოციალური სახლის მშენებლობა	1 000 000
02 03 02	**ნაპირსმაგრი ნაგებობების მოწყობა, რეაბილიტაცია და ექსპლოატაცია**	500 000
02 03 02 01	მეწყერსაწინააღმდეგო ღონისძიებები	500 000
02 03 03	**პარკების, სკვერების, ატრაქციონების, ბილბორდების, ქუჩებისა და დასახლებული ტერიტორიების კეთილმოწყობა და მოვლა შენახვა**	**60 000**
02 03 03 04	მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციული ერთეულების ცენტრებისა და მასში შემავალი სოფლების ცენტრების კეთილმოწყობის, ინფრასტრუქტურის მოწყობის და სხვადასხვა ინვენტარის შეძენა	60 000

მუნიციპალიტეტის განვითარების გეგმის საპროექტო-სახარჯთაღრიცხვო, სარეგისტრაციო, ზედამხედველობის და ექსპერტიზის ხარჯები (პროგრამული კოდი 02 04) მუნიციპალიტეტში დაგეგმილი სამშენებლო–სარეაბილიტაციო სამუშაოების ნორმებითა და წესების გათვალისწინებით

განხორციელების პირობას შესაბამისი საპროექტო–სახარჯთაღრიცხვო დოკუმენტაცია წარმოადგენს. ხოლო საჭიროების შემთხვევებში აუცილებელია შესაბამისი გეოლოგიური კვლევების წარმოებაც. ასევე აუცილებელია სამშენებლო–სარეაბილიტაციო სამუშაოების ტექნიკური ზედამხედველობა და შესრულებულ სამუშაოებზე შესაბამისი ექსპერტიზის ჩატარება, რომლის ფარგლებშიც ხორციელდება შესრულებული სამუშაოების საპროექტო–სახარჯთაღრიცხვო დოკუმენტაციასთან შესაბამისობის დადგენა. ზემოაღნიშნული სამუშაოების პროცესში გათვალისწინებული იქნება გენდერული ასპექტები. ქვეპროგრამის ფარგლებში გათვალისწინებულია ზემოღნიშნული ღონისძიებების განხორციელებისათვის საჭირო ხარჯების დაფინანსება. 2024 წლისათვის დაგეგმილი და შესყიდული მშენებლობის პროექტების სისტემატურ კონტროლს. ფარული სამუშაოების ზუსტად აღრიცხვას და ფორმა N2-ების მიხედვით შესრულებული სამშენებლო სამუშაოების ხარისხისა და ზომების შემოწმებას.

პროგრამის მიზანი და მოსალოდნელი შედეგი: გენდერული ასპექტების გათვალისწინებით მომზადებული ინფრასტრუქტურული პროექტების საპროექტო-სახარჯთაღრიცხვო დოკუმენტაცია და ჩატარებული ქონების ნუსხის შექმნასთან დაკავშირებული საჭირო პროცედურები.

პროგრამის ფარგლებში განხორციელდება:

02 04	**მუნიციპალიტეტის განვითარების გეგმის საპროექტო-სახარჯთაღრიცხვო, სარეგისტრაციო, ზედამხედველობის და ექსპერტიზის ხარჯები**	**455 000**
02 04 01	ძირითადი და დამატებითი ქონების ნუსხის შექმნასთან დაკავშირებით საჭირო სამუშაოების ჩატარების და აღრიცხული ქონების საჯარო რეესტრში რეგისტრაციისათვის საჭირო საიდენტიფიკაციო დოკუმენტის შექმნა (მიწის ნაკვეთის საკადასტრო-აზომვითი ნახაზები და მასზე განლაგებული შენობა- ნაგებობის გეგმა-ნახაზების შედგენა) გეოლოგიური დასკვნები	5 000
02 04 02	პრიორიტეტული ღონისძიებების საპროექტო- სახარჯთაღრიცხვო დოკუმენტაციის შეძენა	300 000
02 04 03	მუნიციპალიტეტში განსახორციელებელი ინფრასტრუქტურული ობიექტების სამშენებლო სამუშაოებზე საზედამხედველო მომსახურების გაწევა	150 000

სოფლის მეურნეობის ხელშეწყობა (პროგრამული კოდი 02 05) მუნიციპალიტეტის მიერ ფერმერებისათვის ხელშეწყობა საერთაშორისო და აგო გაყიდვების გამოფენა-გაყიდვაში, ასევე პირუტყვთა ვაქცინაცია.

პროგრამის მიზანი და მოსალოდნელი შედეგი: მუნიციპალიტეტის მიერ ფერმერებისათვის ხელშეწყობა საერთაშორისო და აგო გაყიდვების გამოფენა-გაყიდვაში, ასევე პირუტყვთა ვაქცინაცია; ხელშეწყობილია მუნიციპალიტეტში მცხოვრები ფერმერები.

პროგრამის ფარგლებში განხორციელდება:

02 05	**სოფლის მეურნეობის ხელშეწყობა**	**13 000**
02 05 01	აგრო-სასურსათო პროდუქციის ადგილობრივი და საერთაშორისო გამოფენა-გაყიდვებში მონაწილეობა	5 000
02 05 02	მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე ფერმერთა საკუთრებაში არსებული პირუტყვის ვაქცინაცია	8 000

პრიორიტეტი - დასუფთავება და გარემოს დაცვა 03 00

ინფრასტრუქტურული პროექტების პარალელურად დაგეგმილია მუნიციპალიტეტში არსებული რეკრეაციული ფართობების ინტენსიური ზრდა და არსებულის მოვლა-პატრონობა. ამასთან ერთად უსაფრთხო გარემო და სანიტარული მდგომარეობის ყოველწლიური გაუმჯობესება წარმოადგენს უმთავრეს პრიორიტეტს.

პროგრამული კოდი	პრიორიტეტი, პროგრამა, ქვეპროგრამა	2025 წლის პროექტი	2026 წლის პროექტი	2027 წლის პროექტი	2028 წლის პროექტი
03 00	**დასუფთავება და გარემოს დაცვა**	**2 011 600**	**3 497 900**	**3 939 200**	**4 009 200**
03 01	**სხვა არაკლასიფიცირებული საქმიანობა დასუფთავებისა და გარემოს დაცვის სფეროში**	**2 011 600**	**3 497 900**	**3 939 200**	**4 009 200**
03 01 01	შპს ქედის კომუნალურსერვისი	2 011 600	2 797 900	3 039 200	3 009 200

პრიორიტეტი - განათლება 04 00

მომავალი თაობების აღზრდის მიმართულებით დაწყებითი და ზოგადი განათლების გარდა მნიშვნელოვანი როლი ენიჭება ასევე სკოლამდელ განათლებას, რაც თვითმმართველი ერთეულის საკუთარ უფლებამოსილებებს განეკუთვნება და შესაბამისად მუნიციპალიტეტის ერთ-ერთ პრიორიტეტს წარმოადგენს, რომლის ფარგლებში მომდევნო წლებში განხორციელდება საბავშვო ბაღების ფუნქციონირებისათვის საჭირო ხარჯების დაფინანსება, ინვენტარით უზრუნველყოფა, რეაბილიტაცია, აღმზრდელ-პედაგოგების კვალიფიკაციის გაზრდა, რათა მყარი საფუძველი ჩაეყაროს სკოლამდელი ასაკის აღსაზრდელების ხარისხიან და ეფექტურ მომზადებას სასკოლო განათლების მისაღებად

ქედის მუნიციპალიტეტში ფუნქციონირებს 15 სააღმზრდელო დაწესებულება (ბაგა-ბაღი) გეგმიური 500 აღსაზრდელით, ჩარიცხულია 369 აღსაზრდელი, რაც აკმაყოფილებს მუნიციპალიტეტში არებულ ბაგა-ბაღებში ჩასარიცხ მსურველთა 97% -ს

პროგრამული კოდი	პრიორიტეტი, პროგრამა, ქვეპროგრამა	2025 წლის პროექტი	2026 წლის პროექტი	2027 წლის პროექტი	2028 წლის პროექტი
04 00	**განათლება**	**3 561 800**	**5 492 000**	**6 046 200**	**7 108 350**
04 01	**სკოლამდელი აღზრდა და განათლება**	**3 511 800**	**4 147 000**	**4 496 200**	**5 053 350**
04 01 01	ა.ა.ი.პ. ქედის ბაგა-ბაღების გაერთიანება	3 511 800	4 147 000	4 496 200	5 053 350
04 01 02	**საბავშვო ბაღების შენობებისა და ეზოების კეთილმოწყობა, მშენებლობა და კაპიტალური რეაბილიტაცია**	**0**	**1 300 000**	**1 500 000**	**2 000 000**
04 02	**ქედის მუნიციპალიტეტში რეგისტრირებულ წარმატებულ აბიტურიენტთა, ოქროსა და ვერცხლის მედალოსანობის კანდიდატ მოსწავლეთა და სტუდენტთა დახმარება**	**50 000**	**45 000**	**50 000**	**55 000**

პრიორიტეტი - კულტურა, ახალგაზრდობა და სპორტი 05 00

მუნიციპალიტეტის ინფრასტრუქტურული და ეკონომიკური განვითარების პარალელურად აუცილებელია ხელი შეეწყოს კულტურული ტრადიციების დაცვას და ამ ტრადიციების ღირსეულ გაგრძელებას. ამასთანავე ერთ–ერთი პრიორიტეტია ახალგაზრდების მრავალმხრივი (როგორც სულიერი, ისე ფიზიკური თვალსაზრისით) განვითარების ხელშეწყობა და მათში ცხოვრების ჯანსაღი წესის დამკვიდრება.

სპორტის, ახალგაზრდობის და კულტურის მიმართულების მხარდაჭერა უზრუნველყოფს რეგიონის სოციალურ და ეკონომიკურ განვითარებას, ერთმანეთთან აკავშირებს სხვადასხვა დარგებს და მნიშვნელოვან როლს თამაშობს მათ განვითარებაში, ხელს უწყობს ტურიზმის, მეწარმეობის განვითარებას, ჯანსაღი ცხოვრების წესის დამკვიდრებას.

მუნიციპალიტეტი განაგრძობს კულტურული ღონისძიებების ფინანსურ მხარდაჭერას, წარმატებული სპორტსმენების ხელშეწყობას და შესაბამისი პირობების შექმნას, რათა ნიჭიერმა ბავშვებმა და ახალგაზრდებმა შეძლონ მათი სპორტული შესაძლებლობების გამოვლინება, ასევე ახალგაზრდებში ცხოვრების ჯანსაღი წესის წახალისების მიზნით გასატარებელი ღონისძიებების ჩატარებას.

ამ მიმართულებით მუნიციპალიტეტში პროგრამები ხორციელდება როგორც მერიის განათლების, კულტურის, სპორტის, ტურიზმის, ახალგაზრდულ საკითხთა და ძეგლთა დაცვის სამსახური, ასევე კულტურის და სპორტის სფეროში შექმნილი ა(ა)იპ-ებისდა შ.პ.ს-ების მიერ.

პროგრამული კოდი	პრიორიტეტი, პროგრამა, ქვეპროგრამა	2025 წლის პროექტი	2026 წლის პროექტი	2027 წლის პროექტი	2028 წლის პროექტი
05 00	**კულტურა, ახალგაზრდობა და სპორტი**	**6 638 300**	**8 096 460**	**8 308 476**	**9 458 399**
05 01	**სპორტის განვითარების ხელშეწყობა**	**2 565 200**	**2 888 900**	**3 412 100**	**4 050 100**
05 02	**კულტურის განვითარების ხელშეწყობა**	**4 073 100**	**5 207 560**	**4 896 376**	**5 408 300**

სპორტის განვითარების ხელშეწყობა (პროგრამული კოდი 05 01). ქედის მუნიციპალიტეტში ბავშვთა და მოზარდთა მაქსიმალური რაოდენობის ჩაბმა სისტემატიურ სპორტულ-გამაჯანსაღებელ მოძრაობაში.სასპორტო სკოლის პროფილის შესაბამისად მათი მეთოდური აღზრდა და დაოსტატება. ცხოვრების ჯანსაღი წესის პროპაგანდა და მისი დამკვიდრება მოზარდ თაობაში, მასობრივი სპორტის განვითარება. სელექციის მეშვეობით შერჩეული პერსპექტიული სპორტსმენების მზადების წლიური საწვრთნელი პროცესის ორგანიზება. სხვადასხვა სახის სპორტული ღონისძიებების და აქტივობების ორგანიზება, მასში მონაწილე სპორტსმენებისა და ახალგაზრდების დაჯილდოება ფასიანი საჩუქრებით; ოლიმპიადის, მსოფლიოს, ევროპის და საქართველოს ოფიციალური ჩემპიონატების საპრიზო (I,II,III) ადგილებზე გასული, ქედის მუნიციპალიტეტის სახელით მოასპარეზე სპორტსმენებისა და მწრთვნელების წახალისება ფულადი ჯილდოთი; ღვაწლმოსილი ვეტერანი სპორტსმენების (წარსულში ქედის მუნიციპალიტეტის სახელით მოასპარეზე წარმატებული ვეტერანი სპორტსმენი) დაჯილდოება ფულადი და ფასიანი საჩუქრებით; სხვადასხვა სპორტულ ღონისძიებებზე სპორტსმენებისა და მწვრთნელების ტრანსპორტირებაში დახმარება; საქართველოს სასკოლო სპორტული ოლიმპიადა და სპორტი ბარიერების გარეშე, ევროპის სპორტის კვირეული, რომლებშიც მონაწილეობას ღებულობენ ქედის მუნიციპალიტეტის საჯარო და საბაზო სკოლები. რეგიონალური სპორტული შეჯიბრება.სპორტულ აქტივობებში გენდერულად მგრძნობიარე პოლიტიკის განხორციელება და სპორტული წრეების საქმიანობაში გოგონებისა და ბიჭების განსხვავებული

საჭიროებების გათვალისწინება. ქვეპროგრამების ფარგლებში გათვალისწინებულია სერვისების იმგვარად შეთავაზება, რომ გამოირიცხოს ნებისმიერი ფორმის დისკრიმინაცია.

პროგრამის მიზანი და მოსალოდნელი შედეგი: ხელშეწყობილია ჯანსაღი ცხოვრების წესის პოპულარიზაცია, უზრუნველყოფილია სპორტის სხვადასხვა სახეობების თანაბარი ხელმისაწვდომობა, გამოვლენილია განსაკუთრებული ნიჭით დაჯილდოებული ახალგაზრდები და წახალისებულია სპორტული მიღწევები.

05 01	სპორტის განვითარების ხელშეწყობა	2 565 200
05 01 01	ა.ა.ი.პ. ქედის სასპორტო სკოლა	774 800
05 01 02	სპორტული ღონისძიებების მხარდაჭერა	95 000
05 01 03	სპორტული კლუბების განვითარების მხარდაჭერა	530 900
05 01 03 01	საფეხბურთო კლუბის მხარდამჭერი ღონისძიებები	0
05 01 03 02	შ.პ.ს. სარაგბო კლუბი ფირალები	149 900
05 01 03 03	ააიპ ,,ბავშვთა საფეხბურთო კლუბი ქედა"	381 000
05 01 04	სასპორტო ინფრასტრუქტურის მშენებლობა და რეაბილიტაცია	1 164 500
05 01 04 01	სოფელ აქუცაში მინი სპორტული მოედნის რეკონსტრუქცია-რეაბილიტაცია	229 000
05 01 04 02	სოფელ ხარაულაში მინი სპორტული მოედნის რეკონსტრუქცია - რეაბილიტაცია	151 500
05 01 04 03	დაბა ქედაში 9 აპრილის ქუჩაზე მინი-სპორტული მოედნის რეაბილიტაცია	117 500
05 01 04 04	მთა სასადილოში მინი სპორტული მოედნის მოწყობა	294 200
05 01 04 05	მთა ნაკონაღვარში მინი სპორტული მოედნის მოწყობა	372 300

კულტურის განვითარების ხელშეწყობა (პროგრამული კოდი 05 02) ტრადიციული და სახალხო დღესასწაულების ჩატარება, მთავრობის მიერ ოფიციალურად დადგენილი დღეების აღნიშვნა. კონცერტების გამოფენების, გასტროლების, სახელოვნებო პროექტების, თეატრალური წარმოდგენების, საერთაშორისო, რეგიონალური და ადგილობრივი ფესტივალების, იუბილარ, ღვაწლმოსილ კულტურის მუშაკებთან შეხვედრა, მადლობის სიგელების, საპატიო ტიტულების, ერთჯერადი ფულადი ჯილდოების გაცემა და სხვა ღონისძიებების ორგანიზებას/ორგანიზების ხელშეწყობას. კულტურის სფეროში დასაქმებული ადამიანების პროფესიული განვითარება/გადამზადება/(ტრენინგები, ვორქშოფები, სემინარები, მასტერკლასები) კულტურული ტურიზმის განვითარების ხელშეწყობა (მუნიციპალიტეტის ცნობადობის ამაღლება და პოპულარიზაცია, ქედის მუნიციპალიტეტის ტრადიციული სამზარეულოს გამოფენა-დეგუსტაცია, კულტურული ღონისძიებების მოწყობა-ჩატარება.) საერთაშორისო კულტურულ-ურთიერთობათა გაღრმავება, დამეგობრებულ ქვეყნებთან და მუნიციპალიტეტებთან თანამშრომლობა და ერთობლივი პროექტების განხორციელება, ჩვენი კულტურის წარმოჩენა და გამოცდილების გაზიარება

პროგრამის მიზანი და მოსალოდნელი შედეგი: შექმნილია პირობები კულტურისა და ხელოვნების პოპულარიზაციისთვის, ხელშეწყობილია კულტურისა და ხელოვნების სხვადასხვა კოლექტივები და სტუდიები და უზრუნველყოფილია კულტურულ-შემოქმედებით ცხოვრებაში მოსახლეობის ჩართულობა. გაზრდილია მუნიციპალიტეტის კულტურული აქტივობა, ხელშეწყობილია კულტურულ-საგანმანათლებლო დაწესებულებების საქმიანობა, შენარჩუნებული და დაცულია კულტურული მემკვიდრეობა.

პროგრამის ფარგლებში დაგეგმილია შემდეგი ქვეპროგრამების განხორციელება:

05 02	კულტურის განვითარების ხელშეწყობა	4 073 100
05 02 01	ა.(ა).ი.პ ქედის კულტურის ცენტრი	2 021 600
05 02 02	ა.ა.ი.პ. ქედის სახელოვნებო სკოლა	356 700
05 02 03	ა.ა.ი.პ. ქედის ისტორიული მუზეუმი	239 800
05 02 04	კულტურული ღონისძიების ორგანიზება, მხარდაჭერა და ხელშეწყობა	110 000
05 02 05	ახალგაზრდობის განვითარების ხელშეწყობა	45 000
05 02 05 01	ინტელექტუალური და შემეცნებითი პროექტების მხარდაჭერა	45 000
05 02 06	კულტურის სახლების, კლუბებისა და ბიბლიოთეკების მშენებლობა- რეაბილიტაცია და ინვენტარით აღჭურვა	1 300 000
05 02 06 01	დაბა ქედის კულტურის სახლის რეაბილიტაცია	1 000 000
05 02 06 02	წონიარისის კულტურის სახლის რეაბილიტაცია	300 000

პრიორიტეტი - ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა 06 00

მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვის ხელშეწყობა და მათი სოციალური დაცვა მუნიციპალიტეტის ერთ–ერთ მთავარ პრიორიტეტს წარმოადგენს. არსებული რესურსების ფარგლებში გაგრძელდება სოციალურად დაუცველი მოსახლეობის დახმარება და სხვადასხვა შეღავათებით უზრუნველყოფა. ასევე სახელმწიფო ბიუჯეტიდან გამოყოფილი მიზნობრივი ტრანსფერის ფარგლებში საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის დაცვის მიზნით სხვადასხვა ღონისძიებების განხორციელება, რაც უზრუნველყოფს მუნიციპალიტეტის მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვას.

პროგრამული კოდი	პრიორიტეტი, პროგრამა, ქვეპროგრამა	2025 წლის პროექტი	2026 წლის პროექტი	2027 წლის პროექტი	2028 წლის პროექტი
06 00	**ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა**	**3 768 800**	**4 712 000**	**5 194 000**	**5 604 000**
06 01	**ჯანმრთელობის დაცვა**	**978 900**	**1 275 000**	**1 464 000**	**1 682 000**
06 02	**სოციალური უზრუნველყოფა**	**2 789 900**	**3 437 000**	**3 730 000**	**3 922 000**

ჯანმრთელობის დაცვა (პროგრამული კოდი 06 01). სამოქმედო ტერიტორიაზე მოსახლეობის ჯანმრთელობის ხელშეწყობა და დაავადებების პრევენცია. ქედის მუნიციპალიტეტის (უპირატესად მოწყვლადი კატეგორიის) მოსახლეობის ჯანმრთელობის მდგომარეობის გაუმჯობესება, მოსახლეობის ჯანმრთელობისა და შრომისუნარიანობის შენარჩუნება ქვეყნის სახელმწიფო პოლიტიკის უმნიშვნელოვანესი პრიორიტეტია. ადგილობრივი ბიუჯეტიდან მუნიციპალიტეტის მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვის მიზნით გაგრძელდება დაავადებების პრევენციისა და მკურნალობის ქვეპროგრამები და ღონისძიებები.

პროგრამის მიზანი და მოსალოდნელი შედეგი: მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მცხოვრები მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვის ხელშეწყობა. გაზრდილია ხელმისაწვდომობა სამედიცინო სერვისებზე.
პროგრამის ფარგლებში განხორციელდება:

06 01	**ჯანმრთელობის დაცვა**	**978 900**
06 01 01	მუნიციპალიტეტის მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვის მიზნით ამბულატორიებში დასაქმებული ექიმების ტრანსპორტით უზრუნველყოფა	147 900
06 01 02	სოფლის მოსახლეობის სამედიცინო მომსახურეობა	225 000
06 01 03	თემზე დაფუძნებული მობილური გუნდის მომსახურება მძიმე ფსიქიკური აშლილობის მქონე პირებისათვის	93 600
06 01 04	ოპერაციული მკურნალობის თანადაფინანსება	80 000
06 01 05	მოწყვლადი სოციალური ჯგუფების ბენეფიციართა მედიკმანტებით უზრუნველყოფა	420 000
06 01 06	ქრონიკული დაავადებების სამკურნალო სპეციფიკური მედიკამენტებით უზრუნვეყოფა	12 400

სოციალური უზრუნველყოფა (პროგრამული კოდი 06 02). პროგრამის ფარგლებში არსებული 12 ქვეპროგრამით მოხდება მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მცხოვრები მძიმე სოციალური მდგომარეობაში მყოფი მოქალაქეების დახმარება. მოსახლეობის სხვადასხვა ფენების სოციალური დახმარებებით უზრუნველყოფა, შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირების ხელშეწყობა და სხვა სოციალური ღონისძიებების განხორციელება.

პროგრამის მიზანი და მოსალოდნელი შედეგი: მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მცხოვრები სხვადასხვა კატეგორიის მოსახლეობის სოციალური მხარდაჭერის უზრუნველყოფა; მუნიციპალიტეტში მცხოვრები სხვადასხვა სოციალური კატეგორიის მოსახლეობა უზრუნველყოფილია ფინანსური დახმარებითა და სოციალური სერვისებით.

პროგრამის ფარგლებში განხორციელდება:

06 02	სოციალური უზრუნველყოფა	2 789 900
06 02 01	სოციალურად დაუცველი ფენისათვის ყოველდღიური, ერთჯერადი უფასო კვებით უზრუნველყოფა	32 000
06 02 02	ვეტერანთა უკვდავყოფის, სარიატუალო მომსახურების, სადღესასწაულო დღეების ორგანიზება და დახმარება	106 100
06 02 04	ოთხ და მეტ შვილიან ბავშვთა ოჯახებზე (18 წლამდე ბავშვები) ერთჯერადი ფინანსური დახმარება	105 000
06 02 05	გაჭირვებულ ოჯახებში გარდაცვლილ პირთა დასაფლავებისთვის ერთჯერადი ფინანსური დახმარება	58 000
06 02 06	ჰემოდიალეზის პროგრამაში ჩართულ ბენეფიციართა მგზავრობის ხელშეწყობა	35 000
06 02 07	სამედიცინო და სოციალური რებილიტაციის პროგრამაში ჩართულ ბავშვთა აბილიტაცია/რებილიტაციის კურსებზე მგზავრობის ხელშეწყობა	50 000
06 02 09	ძველი საცხოვრებელი სახლების მქონე ოჯახებზე ახალი საცხოვრებელი სახლებით შეცვლის პროგრამა	255 000
06 02 10	მოვლის საჭიროების მქონე პირთათვის ფინანსური დახმარება	300 000
06 02 11	0-დან 18 წლამდე ასაკის ბავშვებზე სპეციალური სამკურნალო კვების პროდუქტების შესაძენად ფინანსური დახმარება	28 800
06 02 12	საქმიანობათა ცენტრი ქედაში უსაფრთხო გარემოსა და სიცოცხლის ხელშეწყობისათვის	30 000
06 02 13	სტიქიური მოვლენების შედეგად დაზარალებულ ოჯახებზე (ბინის ქირით უზრუნველყოფა) ფინანსური დახმარება	1 680 000
06 02 14	მარტოხელა მშობლის სტატუსის მქონე და მარჩენალდაკარგულ პირებზე ფინანსური დახმარება	110 000